РУСЬКІВСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІ СТУПЕНІВ
ВЕЛИКОЛУЧКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
МУКАЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗРОБКА МАЙСТЕР – КЛАСУ
« Я РОБЛЮ ЦЕ ТАК»
«Розвиток життєвих компетентностей учнів на уроках української літератури»

Підготувала Гладжикурка Любов Дмитрівна,
вчитель української мови та літератури
Руськівської ЗОШ І-ІІ ступенів
Великолучківської сільської ради
Мукачівського району Закарпатської області

2023

Гладжикурка Любов Дмитрівна,
вчитель української мови та літератури
Руськівської ЗОШ І-ІІ ступенів
Великолучківської сільської ради
Мукачівського району Закарпатської області

РОЗРОБКА МАЙСТЕР – КЛАСУ « Я РОБЛЮ ЦЕ ТАК»

Тема: «Розвиток життєвих компетентностей учнів на уроках української літератури».

Мета: поширити та передати педагогічний досвід шляхом показу інноваційних методів, вправ, технологій та прийомів роботи власної системи викладання; спільно опрацювати запропоновану тему та в процесі співпраці знайти творче вирішення проблеми, поставленої перед учасниками.

Форма проведення: заняття з елементами тренінгу.

Обладнання: мультимедійний проектор, презентація, дидактичний матеріал.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

І. Установчо -мотиваційна частина.

Вступне слово вчителя:

Доброго дня, шановні колеги! Я, Гладжикурка Л.Д., вчителька української мови та літератури Руськівської ЗОШ І – ІІ ступенів.

У 1990 році закінчила Ужгородський державний університет, філологічний факультет і отримала вищу освіту за спеціальністю «Філолог. Викладач» та здобула кваліфікацію вчитель української мови і літератури.

У Руськівської ЗОШ І – ІІ ступенів працюю вже тридцять п’ятий рік, викладаю українську мову і літературу.

Робота вчителя приносить мені надзвичайно велику втіху, адже найбільша насолода у житті – це спілкування з дітьми, а діти – наше майбутнє. Саме від нас, учителів, залежить яким воно буде, тому що наші уроки формують та розвивають у дитячій свідомості цінності гуманізму, вказують на життєві істини, потрібні для кожної людини.

Зміст освіти та її методика мають бути наближені до практики. Менше теорії, а більше практичного застосування у житті. «Ми хочемо перейти від школи, яка напихає дітей знаннями, які дуже швидко застарівають, до школи, яка вчить знання використовувати», - Л. Гриневич.

Сьогодні до вашої уваги пропоную майстер–клас «Розвиток життєвих компетентностей учнів на уроках української літератури».

Розвиток життєвих компетентностей компетентності в учнів є одним із головних завдань сучасного педагога.

У Державному стандарті базової середньої освіти визначено мету кожної освітньої галузі, у тому числі й мовно-літературної, єдину для всіх рівнів загальної середньої освіти, компетентнісний потенціал, що окреслює здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та містить знання та обов’язкові результати навчання здобувачів базової середньої освіти.

Державним стандартом базової середньої освіти передбачено розвиток

11-ти ключових компетентностей: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, математична компетентність, компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій, інноваційність, екологічна компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність, навчання впродовж життя, громадянські та соціальні компетентності, культурна компетентність, підприємливість і фінансова грамотність.
Це ті самі компетентності, які були визначені в Законі України «Про освіту», потім у Державному стандарті початкової освіти, що забезпечує наступність між рівнями освіти та їх логічний зв'язок.
Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 1 Дежавного стандарту базової середньої освіти. Усі одинадцять компетентностей, які визначені в Державному стандарті, складають компетентнісний потенціал кожної з галузей, і мовнолітературної зокрема. Компетентності, у свою чергу, дуже детально надано через уміння та ставлення. Наприклад, ми розуміємо, що на уроках предметів та/або інтегрованих курсів мовно-літературного циклу маємо формувати математичну компетентність через уміння та ставлення. Це означає, що здобувач освіти навчається встановлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію, формулювати визначення, логічно обґрунтовувати висловлену думку, перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема) для вирішення комунікативних завдань, а також формує такі ставлення, як готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних проблем. Або так само на уроках предметів мовно-літературного циклу потрібно формувати екологічну компетентність, а це означає, що ми маємо навчити вихованця використовувати потенціал текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо висвітлення діяльності людини як частини природи, використовувати комунікативні стратегії для реалізації екологічних проєктів, формування екологічної культури та забезпечення сталого розвитку суспільства, а також сформувати такі ставлення: інтерес до здобутків українських і зарубіжних авторів, які зробили вагомий внесок у формування та поширення ідей сталого розвитку суспільства. Уміння та ставлення розписано за кожною компетентністю мовнолітературної галузі. Одним з обов'язкових компонентів компетентнісного потенціалу є базові знання мовно-літературної галузі, зазначені у додатку 1 , а саме:
· Інформація: джерело інформації; інформація текстова, графічна, числова тощо; достовірність, новизна, актуальність і несуперечливість інформації; надійність і ненадійність джерел інформації; критерії добору і способи пошуку інформації; явна і прихована інформація; факти і судження; маніпуляція і пропаганда.
· Комунікація: комунікативна взаємодія; ситуація спілкування; адресат, адресант; форма і зміст повідомлення; мета і позиція мовця; комунікативні наміри співрозмовників; важливі та другорядні деталі повідомлення; прихований зміст повідомлення; вербальні та невербальні засоби; типові

стратегії мовленнєвої взаємодії; аргументація; інтонаційні засоби; емоційний стан співрозмовників; формули мовленнєвого етикету; жанрові форми мовлення; різноманітні стратегії продукування ідей; принципи етики спілкування, норми літературної вимови; соціокультурні норми; стереотипи, протидія та попередження дискримінації, цькування (булінгу); протидія пропаганді та маніпуляції; ненасильницька комунікація; суспільно-культурний контекст; цифрове середовище; безпечна поведінка у цифровому просторі; онлайн-взаємодія; форми презентації; академічна доброчесність.

· Текст: різновиди текстів (одиничні і множинні, цілісні, перервані і змішані); опис, розповідь, роздум; стилі та жанри; структура тексту; фрагментарні тексти; зміст прочитаного; тема; мікротема; ідея; проблеми в тексті; підтекст; культурно-історичний контекст; гіпертекст у медіатексті; особистий і суспільний досвід; мета читання (для отримання інформації, виконання завдань, розвитку естетичного досвіду).

· Літературний твір: художні твори українських і зарубіжних авторів; література корінних народів і національних меншин; актуальна національна та загальнолюдська, зокрема морально-етична, проблематика творів; роди і жанри літератури; зміст і форма літературного твору (тема, ідея, фабула, сюжет, композиція, художні образи, поетика); літературний твір в історико-культурному контексті; літературно-мистецькі епохи, напрями, течії та стилі; індивідуальний стиль; естетична цінність літературного твору; відкритість творів літератури до інтерпретації; художній переклад; читацький досвід, емоційний стан читача.

· Мовні засоби: мова як система; мовні одиниці різних рівнів, їх характерні ознаки та функції в мовленні; мова як відображення картини світу; мовна норма та її динамічність в історикокультурному контексті; помилка; засоби художньої виразності. Саме ці базові знання допоможуть окреслити компетентнісний потенціал мовно-літературної галузі та формувати всі, зазначені в Державному стандарті, ключові компетентності.

Обов’язкові результати мовно -літературної галузі передбачають, що учень:

- взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду й духовного розвитку;
- висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами в письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;

- досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

Саме зараз у нашому суспільстві виникла потреба у творчих, діяльних та обдарованих, інтелектуально й духовно розвинених громадянах. Тому я хочу і вас, шановні колеги, залучити до співпраці з метою обміном досвіду та пошуку шляхів реалізації даної методичної проблеми.

ІІ. Організація діяльності учасників майстер – класу.

Знайомство. Вправа «Подаруй посмішку».

Пропоную вам поділитися з нам про ваш настрій та ваші захоплення, тому проведу вправу ***«Подаруй посмішку».***

Візьміться, будь ласка, за руки, подаруйте один одному посмішки. Кожному стало значно тепліше від подарованих посмішок. А тепер візьміть на робочих столах картки із смайликами та розкажіть про те, чим вам найбільше подобається займатися у вільний час. (Вчителі розповідають про свої захоплення).

Я ж вам бажаю із легкістю та радістю втілити у життя всі задумані вами ідеї.

ІІІ. Проведення майстер-класу з коментарями вчителя.

Сьогодні я спробую поділитися з вами методами, прийомами, вправами, технологіями, які використовую на уроках української літератури у 6 класі протягом однієї теми «Володимир Винниченко «Федько-халамидник». За програмою МОН України дається три години на вивчення цієї теми. Вчителем може збільшуватися ця кількість, наприклад, запланувавши контрольний твір за повістю, чи твір з РМ.

Отже, на першому уроці вивчається творчість письменника і розпочинається текстуальне вивчення повісті «Федько-халамидник». А напередодні даю учням посилання, щоб вони подивилися бук трейлер. https://www.youtube.com/watch?v=sIAfLTkOnNo . А також посилання аудіо книгу https://www.youtube.com/watch?v=-dltCeg_2kQ

Гра «Загублене слово» (характеристика Федька) https://learningapps.org/display?v=p8u7ktnoj20

Ігри.

https://wordwall.net/uk/resource/26218231/%d0%bb%d1%96%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b0/%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%8c%d0%ba%d0%be-%d1%85%d0%b0%d0%bb%d0%b0%d0%bc%d0%b8%d0%b4%d0%bd%d0%b8%d0%ba

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
Використання ІКТ Отже, на першому уроці вивчається творчість письменника і розпочинається текстуальне	інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування

вивчення повісті «Федько-халамидник». А напередодні даю учням посилання, щоб вони подивилися буктрейлер. https://www.youtube.com/watch?v=sIAfLTkOnNo А також посилання аудіо книгу https://www.youtube.com/watch?v=-dltCeg_2kQ Перегляд бук трейлера має на меті зацікавити учнів до читання твору. Практикую давати завдання учням самим створювати Презентації та буктрейлери (найчастіше це на етапі закріплення матеріалу, перевірки домашнього завдання)	основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційн ої компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
Розвивається за рахунок літературознавчих термінів, назв комп'ютерних програм	здатність спілкуватися українською та **англійською** мовами
Практикую давати завдання учням самим створювати буктрейлери (найчастіше це на етапі закріплення матеріалу, перевірки домашнього завдання). Робота в групах. Домашні завдання на кшталт «Хто бажає». На другому уроці з цієї теми діти вже мали прочитати твір, знати сюжет. **«Літературний монтаж». Монтаж** — добір і з'єднування окремих частин фільму, літературного або музичного твору тощо в одне художнє та змістове ціле. **Зміст прийому.** Клас об'єднується в дві групи. Одній групі учнів даються ілюстрації, які потрібно розмістити на умовній кінострічці в тій послідовності, у якій розвиваються події у творі. Одночасно друга група розміщує цитати за таким же критерієм. Чи посилання, де є вправа розмістити події відповідно за сюжетом.	інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
Проєктна діяльність.	навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками,необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних

	потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

Вправа «Амфора мудрості».

Для актуалізації знань застосовую вправи.

Досить цікавою є вправа **«Амфора мудрості».**

Дуже часто ми розпочинаємо урок з мудрих висловів, притч. Дітям пропонуємо висловити враження, думки від почутого, а в кінці уроку узагальнюємо з позиції отриманого досвіду.

Можна розпочати урок з притчі «Образи й радості» або «Час»
Ознайомлення з притчею.
(Вчитель – майстер читає притчу.)

Час

Уявіть, що кожного дня ви в банку отримуєте 86 400 доларів. І витратити ці гроші можна тільки цього дня, переносити покупки ні в якому разі не можна. Що ви будете робити? Звичайно, витрачати гроші!

У кожного з вас є такий банк і він називається ЧАС. Щоранку ви отримуєте 86 400 секунд. Пізно вночі ви підраховуєте підсумки, не дивлячись ні на що!

- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує рік, запитайте про це студента, який не склав вступні іспити до інституту.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує місяць, запитайте про це жінку, котра чекає дитину.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує година, запитайте про це закоханих, які чекають на побачення.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує хвилина, запитайте про це людину, яка запізнилась на потяг.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує секунда, запитайте про це людину, яка дивом врятувалася від аварії, яка дивом не загинула на фронті, яка дивом уціліла після бомбардувань.

Кожного дня ви отримуєте 86 400 секунд, і кожного вечора вони зникають. Даремно чи ні – все залежить тільки від вас.

І мені хочеться, щоб 2 700 секунд, які ми проведемо разом, минули недаремно й торкнулися ваших сердець. Успіхів вам!

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
Вправа **«Амфора мудрості».** Дуже часто ми розпочинаємо урок з мудрих висловів, притч. Дітям пропонуємо висловити враження, думки від почутого, а в кінці уроку узагальнюємо з позиції отриманого досвіду.	1.вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання,відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для

У Програмі виділено «Мистецький контекст» (МК), у якій подано зразки різних видів мистецтв, з якими вчитель, на власний розсуд, може ознайомити учнів;	ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях. 2. культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

Гру «Хто і що зробив?» проводжу під час уроків розвитку зв'язного мовлення чи виділяю 5-6 хвилин із будь-якого уроку. Із чарівної торбинки дістаємо предмет чи малюнок, який пропонуємо вихованцям оживити (книжка, олівець, планшет тощо), бо він буде головним персонажем. Таким чином розвиваємо образне мислення, уміння логічно укладати всі частини тексту в один загальний. Об'єднуємо всіх здобувачів освіти у 2 команди, роздаємо їм 2 аркуші паперу із записаними питаннями, на які слід дати відповідь. Кожен член/членкиня команди складає свою частину розповіді, розкриваючи зміст запитання:

- коли це було?
- де це було?
- хто там жив?
- який він був?
- що там робив?
- що він після цього казав?
- що йому відповіли?
- чим усе закінчилося?

Орієнтуємо вихованців на те, що цей предмет-образ має бути чарівним, його слід наділити надзвичайними властивостями, він має перемогти сили зла. Пізніше групи обмінюються інформацією, узгоджують усі частини сюжету, створюють одну спільну казку й презентують її. Підбиваючи підсумок, визначаємо виховне значення складеного твору
Складання «Казки за ланцюжком» (колективне).
Жив-був…→ Яким він був зовні… → З ким він товаришував…→ Якими рисами характеру він вирізнявся…→ Він пішов ….(гуляти, мандрувати, дивитися – куди?) →…Він зустрів злого…(кого?) → Яким він був? → У героя був друг. Хто?→ Яке зло негативний персонаж вчинив? Як він допоміг головному героєві? → Що сталося зі злим персонажем? → Де стали жити головні герої? → Що вони робили? Чим все закінчилося?
Тренінгова вправа «Вільна людина».
Написанню твору на тему «Моє ставлення до Федька (за повістю В.Винниченка «Федько-халамидник»)» може передувати така робота.

Учитель просить учнів стати щільно один за одним і запитує: «Якщо людина вільна, чи може вона піднести руку, коли хоче? (діти зацікавлюються й погоджуються). То піднесіть, будь ласка. Опустіть (учні виконують ці дії). А чи може вільна людина обернутися навколо себе, якщо забажає? (так) Зробіть це, будь ласка. А розвести руки в боки широко? (так) Не опускайте! А тепер кружляйте!» Зрозуміло, що складається така ситуація, коли учні не можуть обертатися навколо себе з розведеними широко руками, не зачепивши інших. Знов перед дітьми постає вибір варіанта поведінки: хтось зупиняється, інші кружляють, але з опущеними руками, а дехто штовхає інших, виконуючи команди педагога. Надалі – фронтальна дискусія, коли вчитель просить пояснити причини свого вибору (саме тут є можливості для здійснення особистісно орієнтованого підходу). У ході обговорення здобувачі освіти самі доходять висновку, що свобода означає не тільки робити, що хочеш, але й відповідати за свої вчинки, оскільки свобода однієї людини може перешкоджати реалізації прав інших.

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
Гру «Хто і що зробив?» **Тренінгова вправа «Вільна людина».**	формування етичної, життєвої, громадянської, комунікативної компетентностей

Тренінгова вправа «Не гірше, ніж…».

Вправа має великий потенціал для характеристики персонажів.
Педагог пропонує школярам визначити, яку вони мають спільну рису, здібність чи вміння з певним персонажем.
Передаючи один одному яскравий предмет (наприклад, м’ячик) діти говорять: «Не хочу хвалитися, але я можу… (називає вміння, психологічну особливість, етичну рису тощо) не гірше, ніж … (персонаж)». Після кожного «виступу» всі аплодують.
– Чи приємно було хвалити себе і отримувати оплески?
– Чого вчить ця гра?
У процесі реалізації вправи здобувачі освіти роблять висновок, що в житті важливо вміти себе представити. Бо так і залишається таємницею, наприклад, золоті руки чи добре серце. Отже, передусім вправа сприяє формуванню етичної та комунікативної компетентностей. Крім того, важливо, що кожній дитині створили ситуацію успіху.

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
Тренінгова вправа «Не гірше, ніж…».	формування етичної та комунікативної компетентностей

Серед компетентностей виокремлюємо математичну, яка передбачає «уміння установлювати причинно-наслідкові зв’язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію; чітко формулювати визначення й будувати гіпотези; перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема) для вирішення комунікативних завдань». Тому основними засобами

формування математичної компетентності на уроках літератури є логіка, аналіз, прогнозування, синтез, дослідження, інтерпретація, оцінка результатів, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, пошук пояснень, доведення правильності тверджень, алгоритмізація читання й дослідження смислів тексту та смислового навантаження художніх образів, використання графічних (візуальних) організаторів тощо.
Розглянемо деякі методичні прийоми, використання яких на уроках літератури сприяє розвитку математичної компетентності.
Технологія використання візуальних чи графічних організаторів, спрямована на розвиток уміння працювати з інформацією в процесі читання й письма, пропонує багато прийомів і методів роботи з навчальним текстом, а також рекомендацій з їх використання на кожному етапі уроку.
Наприклад, на уроці третьому з обраної теми (В.Винниченко «Федько – халамидник»), ми вже даємо характеристику героям. В колах учні записують ім'я персонажа, в трикутниках - основні риси характеру, а в прямокутниках наводять приклади з тексту, які підтверджують риси характеру. Після виконаної роботи діти записують свої припущення щодо поведінки персонажів в одній із запропонованих учителем ситуацій.
Кола Вена. Використовуємо на уроці, коли необхідно знайти щось спільне чи відмінне. Переважно це два (інколи більше) кола, що перетинаються. У спільному секторі кіл записуємо спільні риси, наприклад, персонажів того чи іншого твору або певних літературознавчих понять, у колах – відмінні. Цей вид схеми сприяє розвитку критичного мислення.
Запрошую вас до «Погоні в лабіринті».

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
Кола Вена **Технологія використання візуальних чи графічних організаторів. Ігри.** **https://wordwall.net/uk/resource/26218231/%d0%bb%d1%96%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b0/%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%8c%d0%ba%d0%be-%d1%85%d0%b0%d0%bb%d0%b0%d0%bc%d0%b8%d0%b4%d0%bd%d0%b8%d0%ba**	Математична компетентність

На етапі осмислення навчального матеріалу з метою усвідомлення змісту літературного твору практикую **рольову гру**. Цей вид роботи є цікавим для учнів 5-7 класів, оскільки відповідає їх віковим особливостям, також сприяє

розвитку мовлення, критичного та творчого мислення, уяви, фантазії, уміння будувати діалоги, монологи. Наприклад:

- Уявіть, що через деякий час після описаних в оповіданні подій («Федько-халамидник») ви зустріли на вулиці Толю. Про що б у нього запитали? Що порадили?

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
На уроках української літератури пропоную учням уявити себе журналістами, взяти інтерв'ю у батьків на теми, пов'язані з вивченням того чи іншого художнього твору. Наприклад, як би вчинили ваші батьки, уявляючи себе на місці матері й батька героїні поеми Т. Шевченка «Катерина».	компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

Цікавою є **гра «Діалог з героєм твору».** Один учень виконує роль літературного персонажа, перевтілившись у його образ, виходить на середину класу і вступає в діалог з дітьми. Вони йому задають питання, навіть створюють різні вигадані ситуації. Завдання «актора» - правдиво зіграти роль героя твору, обгрунтувати свої вчинки, думки так, щоб учасники гри повірили йому.

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
	екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

Робота в групах. Метод проєктів.

Як підсумок з теми В.Винниченко «Федько-халамидник» об'єдную учнів у групи. Даю їм завдання: на ватмані, який поділений на три частини, у середній частині спроектувати Мрію про свою сім'ю. Коли учні презентують свої мрії – у нижній та верхній частинах визначити, що треба для того, щоб мрія стала дійсністю (має сформуватися будинок).

Технології, методи, вправи	**Які компетентності розвиває**
Робота в групах. Метод проєктів.	1.підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень. 2.здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади. 3. громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

Шановні колеги! 2 700 секунд, які ми провели разом, як минули, чи торкнулися ваших сердець. Я прошу вас оцінити роботу керівника майстер-класу, тому запрошую вас записати на стікерах побажання, зауваження, що найбільше сподобалось чи ні під час заняття.
(Вчителі озвучують написане та наповнюють стікерами «Дерево життя»)

І на завершення:

Єдиний, хто не втомлюється, - Час.
І в нас немає права забувати,
Що він не обмине нікого з нас.
Тож з гідністю потрібно крокувати.
« Кожний, хто вміє згуртувати навколо себе людей із різними характерами, різними інтересами й може привести до успіху – справжній Майстер…»
Такими Майстрами, шановні вчителі, є Ви, а інструментами – Ваші учні.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII набрав чинності 28 вересня 2017 року.
2. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688)
3. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 року.
4. Українська література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - Авторський колектив: Р. В. Мовчан, К.В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар, О.М. Івасюк, С. А. Кочерга, Л. І. Кавун, О. І. Неживий, Н. В. Михайлова. Робоча група, яка здійснила оновлення програми відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України № 52 від 13.01.2017 р та №201 від10.02.2017 р.: Н. І. Шинкарук, Р. В. Мовчан, Л. Т. Коваленко, Н. М. Логвіненко, Н. В. Ілясевич, Г. О. Усатенко, Н. М. Панасенко.
5. Методичний путівник учителя нової української школи: мовно-літературна освітня галузь. - Затверджено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 7 від 20.10.2021 р.) Рекомендовано Вченою радою Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 4 від 05.11.2021 р.).
6. ППД, Кудрявська Оксана Станіславівна, вчитель зарубіжної літератури, української мови та літератури Успенської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Г.П. Головенського Буринської міської ради.